

HOCAM

Prof. Dr. NECİP BİLGE¹

Prof.Dr. Ejder YILMAZ²

Hocam Prof.Dr. Necip Bilge'yi ilk kez, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 1967-1968 öğretim döneminde birinci sınıf öğrencisi iken tanıdım. Hocam o yıl, "Hukuk Başlangıcı" derslerimize girmişti. Aradan geçen kırk yıla rağmen, derslerinden bir kısmını bugün bile çok iyi hatırlıyorum. Derslerini, doğasında varolan ışığını sınıfa da yayararak, "sakin ve huzurlu" bir anlatım ortamında, anlaşılır bir şekilde somut örnekler vererek anlatır ve öğretimin etkinliği için derse öğrencinin katılımını da sağlardı. Derslerinin hafızamda canlı kalmasının bir nedenini, zaman zaman yaptığı "kur-pratikler"de beni de kürsüye çağırarak konuşturmasına bağlıyorum. Çeşitli basılar yaparak uzun yıllar okunan "Hukuk Başlangıcı" kitabının, çok büyük mevzuat değişikliklerine rağmen halâ, alanında bugüne kadar yazılmış en iyi ders kitabı olduğu kanısındayım.

Hocam'ı daha sonra, 1970'deki bir öğrenci olayından dolayı hatırlıyorum. 1968'de başlayan masum öğrenci hareketlerinin ardından, zaman içerisinde üniversitelerde ve bu arada Fakültemizde bazı grupların, diğer bazı gruplara tahammül edemediği bir ortam yaşanmaya başlanmıştı. Günlerden bir gün, bazı kişiler Fakültemizde dershanelerin bulunduğu binanın zemin katında, çeşitli öğrenci derneklerinin duvarları süsleyen gazetelerini çerçeveleriyle birlikte duvardan sökerek Atatürk Büstü'nün ön tarafına yığmış ve ateşe vermişti. Hepimiz şaşkınlık ve üzüntü ile olayı izlerken Hocam Prof.Dr. Necip Bilge çıkageldi, ateşin içine girdi ve ayaklarıyla ateşi söndürme çabasını sürdürürken yüksek sesle konuşarak "tolerans ve demokrasi dersi" verdi. Hepimiz utanmıştık!

Hocam'la üçüncü karşılaşmam ve daha sonraki birlikteliğimiz, Başkanlığı olduğu Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukuku Kürsüsü'ne 1972 yılında asistan olarak atanmam sebebiyledir.

¹ 05/09/1912 - 31/07/2001.

² Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usul ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

Hocam'ın akademik kariyerimin temeli aşamasındaki emeği büyüktür. Asistanlığımın ilk günlerinden itibaren bana yaptırdığı çalışmalar, daha sonraki bilimsel hayatıma ışık tutmuştur. Yayın alanındaki "ilk gözağrım" olan, "Karardüzeltilmede Para Cezası" adlı makalemi de, kendisine borçluyum. Asistanlığımı yaptığım dönemdeki yayınlarının önsözünde yer alan beni iltifatla ödüllendiren ifadeleri, bana çok şey öğretmiş ve "bilimsel maya"ma katkı olmuştur.

Ben daha "çok genç" bir asistan iken Hocam'ın, danışmanlığını yaptığı bir doktora tezi çalışmasının yönetilmesi/değerlendirilmesi görevini bana verdiğinde ve yaptığım çalışmaları aynen benimsediğinde, o zamanlar durumu pek kavrayamamıştım. Yıllar içerisinde danışmanlığını yaptığım; bugün içten içe sevinme ve övünme kaynaklarımdan olan, onlarca doktora tezi ve yüzlerce yüksekisans tezi sebebiyle Hocam'ın bana, her bilim adamında bulunması gereken, "bilimsel çalışmaları teşvik ve bilimsel araştırma heveslilerine hizmet / yardım etmek aşkı"nı ve genel insanlık ülküsündeki "verme" faziletini aşıladığının, zamanla farkına vardım.

Hocam'ın demokrasi aşkının ve deneyiminin başlangıcının, 1950'li yılların başında Nevşehir'den milletvekili seçilmesi olduğunu ve Türkiye'nin Kore'ye asker göndermesine karşı çıkararak TBMM'de ateşli konuşmalar yaptıktan sonra, protesto amacıyla milletvekilliğinden istifa ettiğini de çok sonra başkalarından öğrenecektim.

Milletvekilliği dışında, Hocam; 1960 Kurucu Meclisinde üniversite temsilcisi, 1980 Kurucu Meclisinin Danışma Meclisi kanadında Nevşehir üyesi olarak yasama faaliyetinin içinde bulunmuştur. Parlamenterlik dönemleriyle ilgili yasama tutanaklarına bakıldığında, çeşitli yayınlarda "rekör" olarak nitelenen önerileri ve konuşmaları dahil, Hocam'ın pek çok kanunun çıkarılışındaki büyük emekleri gözler önüne serilmektedir. Bunlar da, kendisinin ipek böceği gibi sessiz sedasız yarattıklarının küçük birer parçasıdır.

Hocam, hukukçu olarak bilimsel yaşamını yalnızca, "Medenî Usul ve İcra-İflâs Hukuku" ile sınırlandırmamıştır. Medenî hukuk alanında da değerli çalışmalar yapmıştır. Diğerleri yanında, son baskısı 1971 yılında yapılan "Borçlar Hukuku-Özel Hükümler" adlı eseri, bugün bile çok büyük değer ifade etmektedir.

Prof.Dr. Necip Bilge toplum, dil, din ve felsefe konularında da ülkemizde "otorite" olarak bilinen kişilerden biridir. Toplumun doğru bilgilendirilmesi hususundaki çabaları övülmelidir. Gerek bireysel olarak gerek görev aldığı kurullar aracılığıyla "Türk Dili"ne büyük emek vermiştir. İslâm dininin gerçek/çağdaş ve lâik yorumu konusunda büyük çabalar sarfetmiş; bu arada gazetelerde makaleler yayımlamış, radyo ve televizyonlarda çok değerli konuşmalar yapmıştır. Çok iyi konuşup yazdığı Fransızca ve Almancaya ek olarak, bildiğim kadarıyla emekli olduktan

sonra, din konusundaki bilgisini derinleştirmek amacıyla, Arapçasını da ilerletmek için çalışmaktaydı.

Ben kendimce, üniversite öğretim elemanlarını; “âlimler” ve “âlimlik mertebesine eremeyenler” olarak ikiye ayırırım. Hocam, “âlimler” sınıfındandır. Yıllar önce, 1983 yılında ilk baskısını yayımladığım Tebligat Hukuku adlı kitabımı, Hocam’a ithafla kendisinden “âlim” olarak söz etmiştim. Bir süre sonra kendisinden bir teşekkür mektubu aldım. Mektubu, “Ben âlim değilim” diye başlıyordu. Bu, onun alçakgönüllüğünün başka bir görüntüsüydü. İnanıyorum ki, elinizdeki bu satırları da görseydi, yine aynı tepkiyi verirdi!

Hocam Prof.Dr. Necip Bilge, örnek bir bilim insanı ve “adam gibi adam”dı.

Mekânı, Cennet olsun!